

Dopisi in novice.

Iz Vipavske okolice. Dolgo že »Tovariš« moldi od naše prijetne, a včasih tudi neprijetne doline, kakor tudi od okolice, posebno pa v sedanjih časih! — Ne misli, da smo zaspali v šolskem duhu; še puhte naša srca do — pravega napredka. Al', privihrala je silna burja in nam pravo edinost po kotih raznesla. Srce me boli in v glavi se mi hoče mešati, kedar premišlujem zdaj te zdaj druge ustanovnike, — ker eden hoče več veljati, kakor drugi! — Večkrat bi »Ti« kaj potožil in na uho pošeptal, pa neka strast me je poderla na bolniško posteljo, ta je pa dvojna: 1. Boleham na telesu, tako da se mi nič ne ljubi; 2. Bolezen se je prijela tudi žepa tako, da si še potrebnega in meni naj ljubšega »Učit, Tovariša« ne morem naročiti. Res, da imamo dosti novcev na — obeh, a kje so pa? — Morebiti nam jih je tudi burja razprašila? — Se ve da, mi revni učitelji moramo vse voljno poterpjeti! Ko bi vsaj pri občini bilo vse v redu, a zmešalo se je tudi tukaj tako, da ne vem, kje bi kaki zasluženi novčič iskal. Taka se godi na svetu! Potem naj pa kdo reče, da se nam slabo godi?!*)

— O kmetijski napredovalni šoli v Ljutomeru se piše v »Steir. Landbote« tako-le: »Že leta 1872. se je v Ljutomeru otvorila napredovalna šola, v kateri se je vse šolsko leto 1872/3 po eno uro na teden (ob nedeljah) podučevalo v nekaterih strokah kmetijstva. Obiskovalo jo je mnogo poslušalcev, pa le prostovoljno in neredno. V šolskem letu 1873/4 pa se je napredovalni poduk primernejše in bolje uraval in uredil. Ker ne moremo vseh za šolo sposobnih otrok spraviti v vsakdanjo šolo, in je dosti takih fantov in deklet v 13. in 14. letu, ki iz različnih vzrokov obiskovati šole ne morejo, smo reč tako napravili, da se podučuje blizu 30 fantov ob nedeljah v kmetijskih predmetih. To nedeljsko šolo morajo obiskovati, in če bi se v vsakdanjo tirali. Ta napredovalni poduk pa poslušajo tudi odraseni; vsako nedeljo se jih najde 40—60. Podučuje se dve uri; gosp. učitelj Blaž Pernišek uči kmetijstvo, nadučitelj gosp. Ivan Lapajne pa praktično računjenje z ozirom na novo mero, zgodovino in spisje. Razen te šole za fante in mladeniče se je uravnala nedeljska šola tudi za deklice, v katero je vstopilo takoj s početkom 26 deklic. Gospa nadučiteljeva jih podučuje tudi v ženskih ročnih delih. Obe šoli se jako redno obiskujete. Vsem obiskovalcem je dana priložnost, izposojevati si različne podučne knjige. Štajersko kmetijsko društvo je namreč ljutomerski napredovalni šoli podarilo dosta knjig in aparatov, za kar se mu moramo iskreno zahvaljevati.«

»Nar.«

— Ormuzko učiteljsko društvo je imelo 5. februarja svoj drugi shod. Vdeležitev od strani učiteljev je bila dovoljna. Govoril je g. Rauschl o »šolini nalogi v smislu novih postav«, izpeljal je to v zadovoljnost poslušalcev. Med drugim povdarjal je posebno gojitev bogoljubno-nravnega značaja. — Ker je pa na deželi še tudi veliko krajnih šolskih svetov, kateri zaradi nevednosti včasih šoli več škodujejo, kakor koristijo, priporoča gubernik, naj bi bil učitelj tako rekoč duša krajnega šol. sveta, in naj bi si prizadeval z vso močjo, ne samo z besedo, ampak tudi z djanjem, da kmečke šolske svetovalce pridobi šoli na korist.

J.

*) To nam piše od besede do besede prijatelj, ki navadno ne toži nad svojem stanom, varčno živi in povsod lahko shaja z ljudmi in gosposko; — iz tega pa vidimo, da se »tovarišem« po deželi res hudo godi. Naj pomaga, kdor more! Vredn.

Ljubljanska hranilnica je v občnem zboru 19. p. m. dovolila, da se leta 1874. izplača 6450 gl. za dobrotljive in obcnokoristne namene, in sicer: Ljubljanskej siromašnici 2500 gl. Za razdeljenje obleke otrokom v ljub. čitalnici 50 gl. Oskerbovalnici malih otrok za božične praznike 50 gl. V podporo ubogim učencem na ljubljanskej gimnaziji 200 gl., kranjskej 100 gl., novomeškej 200 gl., kočevskej 100 gl. Ubogim učencem ljubljanske realke 200 gl. Ubogim učencem učiteljske izobražnice v Ljubljani 100 gl. Za drugo mestno ljudsko šolo 150 gl. Za mestno glavno šolo pri sv. Jakobu v Ljubljani 150 gl. Za učilne pomočke ljudskim šolam na Kranjskem: a) »Narodni šoli« 100 gl. b) »Schulpfennig-u« 100 gl. Za razdeljenje učilnih pomočkov ubogim dekletom ljubljanske nunske šole 300 gl. Ubogim dekletom nunske šole v Loki 100 gl. Evangeljskej šoli 200 gl. Za vzdržanje oskerbovalnice malih otrok 200 gl. in še za druge dobrodelne namene.

Iz tega je razvidno, da slav. hranilnica tudi letos nij pozabila ljudskih šol.

— Slovenska Matica bode imela vsled 25. §. svoj občni zbor, sredo 4. dan meseca marca 1874. l. v čitalnični dvorani ob 3. uri popoldne. Vrsta razgovorov jej bode:

1. Predsednik nagovori zbrano skupščino. 2. Poročilo o odborovem delovanju od 26. sept. 1872. l. do konca februarja 1874. l. 3. Račun od 1. julija 1872 l. do 1. julija 1873 l. 4. Volitev treh udov, da pregledajo, presodijo in potrdijo odborov račun vsled 9. §. a) Matič. pravil. 5. Proračun od 1. julija 1873. l. do 1. julija 1874. l. 6. Volitev 11 odbornikov in sicer: A. 10 odbornikov namesto onih 1869. l. voljenih, namreč a) Ljubljanskih: Luka Jeran, Peter Kozler, Ivan Vilhar, Dr. Jernej Zupanec. b) Vnanjih: Franc Erjavec, Anton pl. Gariboldi, Dr. Gregorij Krek, Božidar Raič, Dr. Janko Srnc, Davorin Trstenjak. B. 2 odbornika namesto umrlih ljubljanskih: Anton baron Cojs, Anton Lesar.

— »Izgledni učni črteži« za ljudske učilnice na Štajerskem se imenuje obširna nemška knjiga, katero je spisal strokovnjak, deželni šolski nadzornik, g. Klodič. Prihodnje kaj eč.

(Udom družbe sv. Mohorja.) Letos in zanaprej je poslednji čas pristopa konec meseca februarja. Knjige se bodo samo v tolikih iztisih tiskale, kolikor se do 10. marcija udov pri družbi oglasi. Skrajni čas je tedaj, kdor misli pristopiti.

Slavna hranilnica v Ljubljani je zopet letos „Nar. šoli“ podarila 100 gl., da nakupuje revnim šolam potrebna učila. Za ta blagodušni dar se vladno zahvaljuje

V Ljubljani, 28. svečana 1874

Odbor „Nar. šole“.

«Nar. šoli so poslali g. g.: Ivan Žolnir, učit. iz Galicije pri Celji, 6 gl., Ferd. Vigele iz Z. Bistrice 10 gl. vstanov. Anton Šket iz St. Lenarda nad Laškim 1 gl., Norbert Gregl iz Nazaret na Štaj. 3 gl., Karl Prešern iz Mozirja 2 gl.

Premembe v učiteljskem stanu.

Visokočastiti gospod Matej Kožuh, dekan v Stariloki, odstopa od nadzorništva za okraj kranjski. — G. Jernej Hočevar, učit. kandid. pride na ljudsko šolo v Črnomelj.

Listnica opravištva: «Tov» Vam redno pošiljamo; nij mogoče, da bi se posamezni listi zgubljevali.